Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

2025/2253(INI)

09.02.2026

NÁVRH ZPRÁVY

o zprávě Komise o Černé Hoře za rok 2025
(2025/2253(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodaj: Marjan Šarec

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....9

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ 10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o zprávě Komise o Černé Hoře za rok 2025

(2025/2253(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Černá Hora na straně druhé[1], jež vstoupila v platnost dne 1. května 2010,

– s ohledem na žádost Černé Hory o členství v Evropské unii ze dne 15. prosince 2008,

– s ohledem na stanovisko Komise ze dne 9. listopadu 2010 k žádosti Černé Hory o členství v Evropské unii (COM(2010)0670), na rozhodnutí Evropské rady z jednání dne 17. prosince 2010 o udělení statusu kandidátské země Černé Hoře a na rozhodnutí Evropské rady ze dne 29. června 2012 o zahájení přístupových jednání s Černou Horou,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP III)[2],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu[3],

– s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003,

– s ohledem na setkání vedoucích představitelů zemí západního Balkánu, které se konalo dne 1. července 2025 ve Skopje v Severní Makedonii a týkalo se plánu růstu pro západní Balkán,

– s ohledem na prohlášení přijaté na summitu EU a zemí západního Balkánu dne 17. prosince 2025,

– s ohledem na závěry předsednictví Rady ze dne 16. prosince 2025 o rozšíření,

– s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,

– s ohledem na závěry předsedy ze summitu o berlínském procesu, který se konal dne 22. října 2025,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),

[1] Úř. věst. L 108, 29.4.2010, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
[2] Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“ (COM(2023)0691),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2025 nazvané „Zpráva o právním státu 2025 – Stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2025)0900) a na doprovodný pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Zpráva o právním státu 2025 – kapitola o stavu právního státu v Černé Hoře“ (SWD(2025)0929),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. listopadu 2025 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2025“ (COM(2025)0690) a na doprovodný pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Zpráva o Černé Hoře za rok 2025“ (SWD(2025)0754),

– s ohledem na přehled a hodnocení země provedené Komisí ze dne 2. června 2025 týkající se programu Černé Hory v oblasti hospodářských reforem a na společné závěry Rady ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu s regionálními partnery, které proběhlo dne 13. května 2025,

– s ohledem na výsledky mezivládních přístupových konferencí mezi EU a Černou Horou, které se konaly ve dnech 22. června 2021, 13. prosince 2021, 29. ledna 2024, 26. června 2024, 16. prosince 2024, 27. června 2025, 16. prosince 2025 a 26. ledna 2026,

– s ohledem na výsledek 11. zasedání Rady pro stabilizaci a přidružení EU–Černá Hora, které se konalo dne 14. července 2022,

– s ohledem na prohlášení a doporučení, která přijal Parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení EU–Černá Hora na své 23. schůzi konané ve dnech 2. a 3. dubna 2025 a na své 24. schůzi konané ve dnech 18. a 19. září 2025,

– s ohledem na přistoupení Černé Hory k NATO dne 5. června 2017,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Černé Hoře,

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0000/2026),

A. vzhledem k tomu, že rozšíření je klíčovým nástrojem zahraniční politiky EU a strategickou investicí do míru, bezpečnosti a prosperity;

B. vzhledem k tomu, že každá kandidátská země je při plnění kodaňských kritérií posuzována podle vlastních zásluh;

C. vzhledem k tomu, že Černá Hora je kandidátskou zemí, která na cestě k přistoupení k EU dosáhla největšího pokroku;

D. vzhledem k tomu, že EU je nejdůvěryhodnějším partnerem Černé Hory a důvěřuje jí 69 % občanů této země;

Odhodlání přistoupit k EU

1. vítá stálý pokrok Černé Hory v reformách souvisejících s EU, který je podpořen širokou politickou angažovaností a ambicí dokončit jednání do konce roku 2026; vítá předběžné uzavření dalších šesti kapitol přístupových jednání v roce 2025 a jedné kapitoly v roce 2026, čímž bylo dosaženo uzavření celkem 13 kapitol; znovu opakuje, že plně podporuje budoucnost této země v EU;

2. vybízí všechny politické aktéry, aby se nadále soustředili na úspěšné dokončení přístupových jednání a udrželi v nich dynamiku; zdůrazňuje potřebu politické stability a konstruktivní spolupráce mezi stranami v tomto ohledu; připomíná, že skutečný pokrok závisí na účinném provádění přijatých reforem a na trvalých výsledcích v oblasti právního státu; vyzývá Černou Horu, aby dále pokročila v plnění kritérií pro uzavření kapitoly, zejména kapitol 23 a 24;

3. vítá skutečnost, že Černá Hora dosáhla stabilního plného souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, včetně omezujících opatření EU; vítá dialog o bezpečnosti a obraně mezi EU a Černou Horou;

4. je nadále vážně znepokojen zlovolným zahraničním vměšováním, destabilizačními aktivitami, hybridními hrozbami a dezinformačními kampaněmi aktérů ze třetích zemí v Černé Hoře; požaduje přijetí důraznějších opatření proti těmto problémům a ke zvýšení odolnosti společnosti; vyzývá EU a Černou Horu, aby pokračovaly v cílené strategické komunikaci o výhodách rozšíření a členství v EU;

5. vítá, že se černohorský parlament aktivně zapojil do činnosti Parlamentního výboru pro stabilizaci a přidružení;

Demokracie a právní stát

6. zdůrazňuje význam černohorského parlamentu v procesu přistoupení a podporuje konstruktivní dialog napříč politickým spektrem; poukazuje na to, že úzká spolupráce mezi vládou a parlamentem Černé Hory má zásadní význam pro včasné a účinné provedení reforem;

7. vítá změny volebního zákona Černé Hory, zejména ty, které se týkají dohledu nad financováním kampaní a nad médii, integrity voleb, genderových kvót na volebních seznamech a jednotného dne komunálních voleb; naléhavě vyzývá Černou Horu, aby dosáhla plného souladu s normami EU a plně provedla všechna doporučení vydaná Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Skupinou států proti korupci, zejména pokud jde o výdaje politických stran a o předcházení zneužívání státních zdrojů;

8. požaduje, aby jmenování soudců probíhalo rychleji, na základě zásluh a transparentním postupem, včetně jmenování do ústavního soudu a soudní rady a rady státních zástupců;

9. naléhavě vyzývá Černou Horu, aby dále sladila svůj právní rámec s *acquis* EU a evropskými normami v oblasti nezávislosti, odpovědnosti, nestrannosti, integrity a profesionality soudnictví a aby provedla nesplněná doporučení; vyzývá k větší účinnosti justičního systému, včetně snížení počtu nahromaděných nevyřízených případů, zejména v oblasti korupce a organizované trestné činnosti;

10. naléhavě vyzývá Černou Horu, aby zintenzivnila aktivní vyšetřování a stíhání korupce na vysoké úrovni a posílila kapacitu a výkonnost soudních a protikorupčních orgánů; vyzývá k dalšímu sladění s *acquis* EU a normami EU v oblasti boje proti korupci a naléhavě vyzývá Černou Horu, aby se zabývala nesplněnými doporučeními v této oblasti;

11. požaduje komplexní politiky integrity, které by chránily donucovací orgány a soudnictví před korupcí a organizovanou trestnou činností; naléhavě vyzývá Černou Horu, aby zvýšila účinnost trestního stíhání a soudních řízení v případech závažné a organizované trestné činnosti, zejména v případech praní peněz;

12. vyzývá Černou Horu, aby svou vízovou politiku plně sladila s vízovou politikou EU, zejména pokud jde o země představující bezpečnostní riziko; připomíná, že se jedná o požadavek kritéria pro uzavření kapitoly 24;

13. zdůrazňuje význam transparentní a odpovědné veřejné správy, silnější správní kapacity a profesionální veřejné služby založené na zásluhách;

Základní svobody a lidská práva

14. vyjadřuje politování nad skutečností, že zranitelné skupiny, včetně Romů a Egypťanů, osob se zdravotním postižením a LGBTIQ+ osob, stále zažívají diskriminaci, nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti; znovu vyzývá černohorský parlament, aby přijal nový antidiskriminační zákon, který bude v souladu s *acquis* EU a evropskými normami;

15. uznává multietnický charakter černohorské společnosti; upozorňuje na nutnost citlivého a inkluzivního vedení diskusí o identitě s cílem zabránit polarizaci a dosáhnout širokého konsensu v otázkách společného zájmu, jako je například evropská cesta Černé Hory;

16. důrazně odsuzuje všechny nenávistné verbální projevy a trestné činy z nenávisti; vítá nárůst počtu stíhání ohledně rasismu a nenávistných verbálních projevů; vyzývá Černou Horu, aby zintenzivnila svou institucionální reakci na nenávistné verbální projevy a dosáhla plného souladu s *acquis* EU;

17. zdůrazňuje, že je třeba řešit diskriminaci žen; vyjadřuje politování nad rozšířeností genderově podmíněného násilí a postojů založených na obviňování obětí; naléhavě vyzývá Černou Horu, aby pro svůj rámec pro genderovou rovnost zajistila náležité financování, zdroje, koordinaci a prosazování;

18. bere na vědomí politiku nulové tolerance Černé Hory vůči násilí vůči novinářům a odsuzuje případy silných slovních útoků na zástupce sdělovacích prostředků a občanské společnosti ze strany veřejných činitelů a politických stran; vyzývá k rychlému a účinnému prosazování práva a k účinné soudní ochraně, přičemž je třeba upřednostnit vedení vyšetřování a další zabývání se nevyřešenými případy;

19. zdůrazňuje klíčovou úlohu svobodných a pluralitních sdělovacích prostředků; vítá nedávné jmenování členů Rady Agentury pro audiovizuální mediální služby a zdůrazňuje, že agentura musí být schopna fungovat nezávisle a bez politických vlivů;

20. vyzývá k významnému zapojení občanské společnosti do tvorby politik, mimo jiné obnovením činnosti Rady pro spolupráci mezi vládou a nevládními organizacemi po dlouhé přestávce;

Usmíření a dobré sousedské vztahy

21. zdůrazňuje klíčovou úlohu dobrých sousedských vztahů a regionální spolupráce v procesu rozšíření; vyzývá ke konstruktivnímu řešení nevyřešených dvoustranných otázek, přičemž prioritou jsou zájmy občanů;

22. oceňuje Černou Horu za důsledný pokrok v oblasti vnitrostátního řešení případů válečných zločinů; vybízí ji, aby nadále aktivně přistupovala k zajištění přístupu ke spravedlnosti a odškodnění obětí; vítá regionální spolupráci v těchto otázkách, včetně ve věci pohřešovaných osob;

Sociální a hospodářské reformy

23. vítá zapojení Černé Hory do plánu růstu EU pro západní Balkán; oceňuje pokrok v provádění reformního programu, na který bylo vyplaceno 18 milionů EUR, a vyzývá k jeho dalšímu provádění;

24. nadále vybízí Černou Horu, aby plně a účinně využila všechny finanční prostředky EU, které jí byly poskytnuty, mimo jiné zlepšením správní kapacity, urychlením programování a uzavírání smluv a zlepšením koordinace; zdůrazňuje význam širokého zapojení zúčastněných stran, včetně místních orgánů a občanské společnosti; připomíná podmíněnost finanční podpory EU;

25. vítá operativní zapojení Černé Hory do jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA);

26. bere na vědomí hospodářský růst Černé Hory a naléhavě vyzývá k pokračování fiskální disciplíny, strukturálních reforem, zlepšování správy věcí veřejných a opatření na podporu konkurenceschopnosti, růstu soukromého sektoru a zahraničních investic;

27. vyzývá Černou Horu, aby posílila digitalizaci veřejných služeb a zlepšila odborné vzdělávání spojené s podnikáním;

28. naléhavě vyzývá Černou Horu, aby zintenzivnila boj proti korupci při zadávání veřejných zakázek posílením právního rámce a zlepšením odhalování nesrovnalostí, a vyzývá ji, aby zajistila, že všechny mezivládní dohody budou plně v souladu s pravidly a zásadami EU;

Energie, životní prostředí a konektivita

29. naléhavě vyzývá Černou Horu, aby zesílila své úsilí o udržitelnou a ekologickou transformaci a aby konečně přijala a provedla svůj národní plán v oblasti energetiky a klimatu; vyzývá k plnému sladění s integračním balíčkem v oblasti elektrické energie a k posílení opatření v oblasti energetické účinnosti;

30. vyzývá Černou Horu, aby zvýšila své úsilí o splnění kritérií pro uzavření kapitoly 27 se zaměřením na kvalitu ovzduší, vodu, ochranu přírody, nakládání s odpady a změnu klimatu a aby přijala strategie a akční plány v oblasti kvality ovzduší a ochrany přírody

a místní plány pro nakládání s odpady; vítá skutečnost, že se Černá Hora připojila k programu EU LIFE;

31. vyzývá Černou Horu, aby posílila svou správní kapacitu a zlepšila rozhodování o projektech v oblasti infrastruktury; vybízí Černou Horu, aby změnila svou dopravní politiku a posunula se směrem k udržitelné a inteligentní mobilitě;

°

° °

32. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a parlamentu Černé Hory.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Černá Hora je i nadále považována za favorita na členství v Evropské unii a v uplynulém roce podnikla kroky, které tento status potvrzují.

Tato zpráva Evropského parlamentu je založena na pečlivém sledování každodenního vývoje a na přísném posouzení pokroku a činnosti příslušných zúčastněných stran. Jako stálý zpravodaj jsem byl v zemi přítomen, kdykoli to bylo možné, a snažil jsem se situaci posoudit co nejpřesněji a nejobjektivněji.

Uzavření pěti kapitol přístupových jednání na konci loňského roku nepochybně svědčí o pokroku a uzavření kapitoly 32 v lednu 2026 je rovněž dobrou zprávou. Černohorský vyjednávací tým si stanovil velmi ambiciózní cíl uzavřít všechny kapitoly do konce roku 2026.

Cesta Černé Hory do EU však není vymezena pouze technickými jednáními a prováděním reforem. Je také utvářena každodenní politikou a jejími různými protichůdnými zájmy. Jasným příkladem je výstavba čistírny odpadních vod pro hlavní město, která naráží na politické překážky, neboť někteří přední politici využívají tento projekt k politické konfrontaci. Bez moderního systému čištění odpadních vod však hlavní město nemůže fungovat v souladu s černohorskou ústavou, která definuje zemi jako ekologický stát, což je také podmínkou pro uzavření příslušné kapitoly přístupových jednání.

Boj proti organizované trestné činnosti a korupci, stejně jako obavy týkající se svobody médií a občanské společnosti rovněž pevně zůstávají na pořadu dne.

Nejdůležitější v celém procesu je, že průzkumy veřejného mínění týkající se podpory členství v EU stále ukazují silnou podporu ze strany občanů. Většina politického spektra si je této skutečnosti vědoma a podle toho se chová. Většina politických aktérů si uvědomila, že proces přistoupení je nejdůležitějším krokem k budování státu a rozhodujícím bodem obratu pro tuto zemi.

Černá Hora má před sebou mimořádně náročný rok – času je málo a je třeba udělat mnoho práce. Proto by tato zpráva měla sloužit jako uznání dosud dosaženého pokroku i jako povzbuzení pro nadcházející období. Měla by být především chápána jako výzva všem zúčastněným stranám k moudrosti a odpovědnosti, aby se zajistilo, že drobné spory nezastíní – nebo nezmaří – širší strategické cíle.

PŘÍLOHA: ZVEŘEJŇOVÁNÍ PODNĚTŮ

Zpravodaj prohlašuje na svou výhradní odpovědnost, že do své zprávy nezahrnul podněty od zástupců zájmových skupin spadajících do oblasti působnosti interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti[1] nebo představitelů orgánů třetích zemí, včetně jejich diplomatických misí a velvyslanectví, kteří musí být uvedeni v této příloze v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu.

[1] Interinstitucionální dohoda ze dne 20. května 2021 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o povinném rejstříku transparentnosti (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).